

Elsa ja Otto Beckerin perheen vaiheet Venäjältä Suomen, Latvian ja sodan kautta Saksaan vuosina 1915-1945

Johdannossa kirjoitan alkuun anoppini äidistä mutta palaan pian Beckereihin koska he ovat tämän kirjoitelman aihe ja asia. Miksi olen tutkinut Beckerin perhettä? He eivät ole mitään sukua minulle eikä vaimolleni. Vaimoni mamma Paraskeva Suhareva tuli Beckerin perheen palvelijana Suomeen vuonna 1917 tai viimeistään vuonna 1920. Dokumentit Venäjällä ja Suomessa antavat Suomeen tulon ajankohdasta erilaista tietoa eikä asioita voida enää mistään varmistaa. Sama epätarkkuus on myös Beckerin perheen tiedoissa. Perimätiedon mukaan Beckerit (ja Paraskeva) pakenivat Venäjältä Suomeen Puolan kautta. Puolan ulkoministeriön arkistoissa ei ole varmistusta asialle. Yhtä mahdollinen on Suomeen saapuminen lyhyimmän tien kautta Pietarista Kanneljärven Hämeenkylässä, noin 80 kilometriä.

Tutkin Beckerin perhettä sillä toiveella, että heillä saattaisi olla jotain tietoa joka auttaisi minua löytämään vaimoni suvun Venäjällä. Olisiko heillä ehkä jokin valokuva tai dokumentti palvelijastaan. Kahden vuoden tiiviin työn jälkeen sain sähköpostia ([1](#)) Pietarista joulukuulla 2021. Venäläinen sukututkija oli löytänyt Borovaja ulitsa 26 talokirjasta sekä tiedot Beckerin perheestä sekä palvelijastaan Paraskevasta. Talokirjassa oli merkintä Paraskevan syntymäpaikasta että siitä milloin Beckerit ja Paraskeva Suhareva olivat lähteneet Suomeen ([2](#)).

Borovaja ulitsa 26 talokirjan mukaan Paraskeva sain passin 1912 Tserepovetsin alueelta ja kulki Pietariin. Hän saapui Borovaja ulitsa 26 vuonna 1916 Olginosta ja lähti Suomeen 27.5.1917.

Myös Beckerit saapuivat Borovaja Ulitsalle Olginosta. Otto Becker lähti virallisesti asunnosta heinäkuun 31. päivänä 1918 ja muutti Olginoon. Elsa Wilhelmina Becker lähti talokirjan mukaan Suomeen syyskuun 26. päivänä 1918 samaan aikaan kauppias Albin Baden perheen kanssa ([3](#)).

Perhe oli viettänyt paljon aikaa Kanneljärvellä koska Elsa Beckerin suvulla oli siellä useita huviloita, kuten Hertzfeldt, Bohne ja Milhan ([4](#)) Myös Elsa Becker omisti siellä huvilan ([5](#)). Otto Becker osti kauppias Carl Björklunilta huvilan Elsa Beckerin jo omistaman huvilan lisäksi 9. päivänä maaliskuuta 1917([6](#)). Suomen Uudenkirkon nimismiespiirin maahanmuuttoluetteloista ilmenee, että Beckerin perhe tuli Suomeen 6.6.1919 ja viimeinen Suomessa olo ilmoitus alkaa 1.11.1921. Loppumiseksi on merkitty 1.5.1922 mutta silloin he olivat jo

Latviassa. Ulkomaalaiset kävivät kuuden kuukauden välein ilmoittautumassa nimismiehelle.

Paraskevan ensimmäinen läsnäoloilmoitus on 27.5.1920 - 1.11. 1920. Hänen etunimensä mainitaan muodossa Pararaskovia ja iäksi ilmoitetaan 25 vuotta. Paraskevan toinen jakso on 4.11.1920 – 1.5.1921. Hän solmi avioliiton Ville Määttäsen kanssa 6.3.1921 ja sai sen myötä Suomen kansalaisuuden ([7](#)).

Venäjällä Otto Becker työskenteli Albin Baden konttoripäällikkönä. Beckerit kuuluivat Pietarissa saksalaiseen seurakuntaan. Pietarissa Otto Becker kuului samaan purjehdusklubiin tsaarin kanssa ([8](#)) sekä oli Pietarin länsipuolella olevan Lahtan tenniskerhon sihteeri ([9](#)).

Beckerit lähtivät Suomesta Latviaan 1921 -22 vaihteessa. Tyttäret Nina ([10](#) Nina) ja Dagmar ([11](#) Dagmar) kertovat asiasta solmiessaan avioliiton sodan aikana. Sodan aikaiset avioliittopaperit antavat tarkan kuvan perheitten vaiheista myös sukututkimuksen kannalta. Kaikkien oli hyvin tarkkaan kerrottava suvustaan kolmen sukupolven ajan.

Beckerit saivat Latvian passit vuonna 1930 ([12](#)). Kaikkien passitiedot (ja paljon muuta) ovat luettavissa sekä latvialaisilla sivustoilla (<https://raduraksti.arhivi.lv/> ja <http://ciltskoki.lv/>) että MAP-kirkon Family Search sivustoilla.

Latviassa Beckerin perhe kuului Saksalaiseen seurakuntaan ([13](#)). He asuivat aivan keskustassa Valdemare Iela 17 ([14](#)) lähes vastapäätä Latvian Kansallista taidemuseoa ([15](#)). Samassa talossa asui myös Elsa Beckerin sukuun kuuluvaa Hertzfeldin perhettä. Myös Elsan äiti Olga Beinroth asui talossa vähän aikaa mutta muutti sitten Suomen Kanneljärvelle sisarensa Karoliina Milhanin luo. Sekä Olga että Karoliina on haudattu Suomessa Kanneljärven hautausmaalle ([16](#)). Kanneljärvi on nykyisin osa Venäjää mutta kuului aiemmin Suomeen. Sekä Karliina että Olga hakivat Suomen kansalaisuutta. Sisaruksista Karoliina sai Suomen kansalaisuuden, koska hän oli naimisissa saksalaisen capolerra mestarin Friedrich Milhanin kanssa ([17](#)). Olga ei saanut Suomen kansalaisuutta, koska oli Suomeen muuttaessaan Neuvostoliiton (Venäjän) alamainen.

Latvialaisilla sivustoilla on useat talokirjat luettavissa, niin myös Valdemare Iela 17 talon talokirja.

Latviassa Beckerin perhe eli normaalia elämää. Lapset varttuivat. Pääsivät ripille ja kävivät koulua ().

Otto Beckerillä oli metalliyritys jonka hän möi pojalleen Rolfille Umsiedlungin yhteydessä ([18](#)). Elsa omisti linja-autoyhtiön, joka ajautui konkurssiin 1930-luvun laman ja työntekijöiden lakkoilun vaikutuksesta.

Otto, Elsa, Dagmar ja Nina muuttivat 13/14.12.1939 Saksaan. Rolf ja vaimonsa Irina os Pavlovna sekä tytär Ira vasta 13. helmikuuta 1941 ([19](#)). Liekö myöhemmälle muutolle ollut perustana Rolfin venäläistaustainen puoliso tai kokonaistilanteen epävarmuus.

Latviasta perhe muutti ensin Grimmeniin ja sitten myöhemmin Poseniin (Poznan) jossa he asuivat Buddestrasse 8 ([20](#)). Myös tämä asunto oli myös aivan keskustassa. Rolf asui Hampurissa ja yritti saada lupaa muuttaa Poseniin isäänsä auttamaan. Hän ei kuitenkaan onnistunut saamaan lupaa muutolleen ([21](#)).

Elsalla oli Posenissa ompelimo osoitteessa Meisterhausstrasse 51 ja Otto oli Jenan lasitehtaan edustajana, Luisenstrasse 3.

Tyttäret Nina ja Dagmar avioituivat sodan aikana. Ninan puoliso Erik Scholze toimi osan aikaa Posen VII leirillä vartijana. Dagmarin puoliso Erik Barz palveli sodan loppuvaiheessa 19. latvialaisessa divisioonassa ([22](#)). Erik Barz haavoittui ja sai luvan lämpimiin vaatteisiin. Koko Beckerin perhe selviytyi hengissä sodan vaikeissa vaiheissa. Rolfin puolison Irinan ja tyttären Iran vaiheet eivät ole tiedossa.

Elsa, Otto ja tyttäret pakenivat Posenista tammikuulla 1945. Perhe asettui Hampuriin. Otto kuoli marraskuun 3. päivänä 1963 ja yritti loppuun saakka saada korvauksia Saksan valtiolta sekä Suomeen, Latviaan että Poseniin jäädystä omaisuudesta asiassa kuitenkin onnistumatta.

Beckerin perhe koki vajaan 30 vuoden aikana neljä isoa muuttoa, jolloin he joutuivat ottamaan koko omaisuutensa mukaansa. Ensimmäinen muutto/pako oli Pietarista vain 80 kilometrin päähän Kanneljärven huvilalleen. Pako tapahtui ehkä puolalaisella rahtilaivalla? Muutto Suomesta Latviaan tapahtui rauhallisesti ja oman aikataulun mukaisesti vuoden vaihteessa 1921-22. Heille jäi silloin vielä kaksi huvilaa Suomeen, joihin liittyen Suomen valtio yritti saada heihin yhteyttä sodan kuluessa ([23](#)). Vaikein muutto oli ehkä se viimeinen pako, joka tapahtui 22.1.1945 Posenista kun Neuvostoliiton sotajoukot olivat jo aivan kintereillä.

Perheen jäsenet selvisivät näistä toisenkin maailmansodan vaiheista kaikki hengissä.

Otto ja Elsa sekä heidän lapsensa Rolf, Nina ja Dagmar ovat puolisoineen

haudatut Länsi-Saksaan. Perheen yksi lapsista, Edith s 6.2.1909, kuoli vuonna 1914 Pietarissa ja on haudattu Pietariin.

Elsa ja Otto saivat kolme lastenlasta, yksi kullekin aikuisuuteen eläneelle lapselleen. Rolfin lapsi syntyi ensimmäisestä avioliitosta Irina Pavlovskajan kanssa. Rolf ja Irina muuttivat erilleen jo vuonna 1940 mutta muuttivat kuitenkin yhdessä Saksaan 13. helmikuuta 1941. Lopullinen avioero tuli voimaan 6. toukokuuta 1941. Äidin ja tyttären elämän kulusta ei ole tietoa. Kaksi vielä elossa olevaa serkkua ei ollut kuullutkaan Rolfin tyttärestä. Yhteys oli katkennut. Jos joku sukututkija pystyy selvittämään äidin ja tyttären elämää sodan aikana ja sen jälkeen niin olisin tiedosta kiitollinen. Tiedon myötä saisin Beckerin perheen tarinan lopulliseen päätökseen. Ehkä Rolfin lapsella tai lapsenlapsella olisi mielenkiintoa Saksassa vielä eläviin serkkuihin?

Seuratessani Beckerin perheen vaiheita ([24](#)) opin paljon myös Euroopan historiasta ja siitä, miten pieni onkaan ihminen kansojen mitellessä keskenään. Koulussa historianopettajani sanoi jostain henkilöstä, että ” hän on oman aikansa tulkki”. Beckerin perhe on tulkki niistä Venäjällä asuneista saksalaisista, jotka pakenivat Venäjän vallankumouksen jälkeen pois maasta ja siitä mitä kärsimyksiä toinen maailmansota aiheutti myös saksalaisille sodan vyöryessä ylitse keskisen Euroopan ja ajaessa heidät pakolaisina uusille asuinsijoille.

Olen koonnut laajemman selvityksen kaikkine liitteineen kotisivuilleni.

Kirjoitukset ovat siellä suomeksi, saksaksi ja venäjäksi.

www.reijomolanen.fi

Minulla on myös useita satoja dokumentteja Saksan arkistoista. Olen ne hankkinut sieltä virallisesti oikeassa järjestyksessä.

Jos haluat tarkennuksia tai lisätietoa voit ottaa minuun yhteyttä. Yhteystietoni ovat kotisivuillani.

Olen kääntänyt selvitykset myös venäjäksi. Elsa ja Otto Becker olivat vielä koko 1920-luvun loppuun asti Venäjän (Neuvostoliiton) alamaisia. He puhuivat saksaa ja venäjää. Ja aivan loppuun asti esimerkiksi juhla-aikoja vietettiin Beckerin perheessä aitovenäläiseen tapaan – pitkän kaavan mukaan – runsaasti nauttien kaikista pöydän antimista.

Minulle Beckerin perheen elämänvaiheitten seuraaminen antoi lopulta hyvän lopputuloksen. Löysin vaimoni isoäidin Paraskeva Suharevan sekä kotipaikan että suvun Tserepovetin alueelta. Tätä kirjoitettaessa marraskuulla 2023 siellä elää ainakin yksi vaimoni äidin serkku sekä useita vaimoni pikkuserkkuja. Taas

on sota. Sukulaisten tapaaminen olisi tietenkin pitkän aikavälin toiveissa. Nyt sen toteutumiseen ei näytä olevan minkäänlaisia mahdollisuuksia.

Otto Becker puolisonsa ja lastensa kanssa pakeni Venäjältä Venäjän vallankumouksen yhteydessä. Osa Oton perhettä jäi kuitenkin Venäjälle kuten hänen äitinsä Anna, sisarensa Emma sekä veljensä Rickhard. Heistä Rickhard tuomitiin kuolemaan Stalinin vainoissa ([25](#) ja [26](#)). Venäjän salaisen poliisin arkistoista löytyi kuulustelutieto, joka osaltaan auttoi perheen jälkien seuraamisessa sen jälkeen kun he olivat lähteneet Suomesta. Venäjän poliisin arkistot kertoivat, että Richardin veli asuu Latviassa.

Tutkimukseni monissa eri vaiheissa olen saanut runsaasti apua ja tukea sekä hyviä neuvoja Venäjän, Suomen, Latvian, Puolan ja Saksan sukututkijoilta ja eri arkistoista. Tässä on vain yksi esimerkki ([27](#)). Kiitän kaikkia. Yksin en olisi selvinnyt.